



NORGES HØYESTERETT

Den 21. desember 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Noer og Arntzen i

HR-2020-2460-U, (sak nr. 20-182302SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

A

B

(advokat Ole Andreas Thrana)

mot

X kommune

(Kommuneadvokaten i X
v/advokat Harald Magelssen Kløvjan)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ikke å gi samtykke til ankebehandling av spørsmål om omsorgsovertakelse, jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd.
- (2) B og A er foreldre til C, født 00.00.2010.
- (3) Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Y traff 1. november 2019 slikt vedtak:
 - «1. X kommune overtar omsorgen for C, f. 00.00.10, jf. barnevernloven § 4-12 første ledd bokstav a.
 2. C plasseres i fosterhjem, jf. barnevernloven § 4-14 bokstav a.
 3. Begjæring om plassering i bestemt fosterhjem hos D, jf. barnevernloven § 4-14 bokstav a, jf. § 4-15 andre ledd, tas ikke til følge.
 4. B og A gis rett til samvær åtte ganger i året á tre timer med C, jf. barnevernloven § 4-19. Kommunen gis adgang til å føre tilsyn under samværene.»
- (4) Foreldrene krevde overprøving av fylkesnemndas vedtak. Under saksforberedelsen oppnevnte tingretten sakkyndig.
- (5) Inntrøndelag tingrett avsa 8. juli 2020 dom med slik domsslutning:
 - «1. Punkt 1, 2 og 3 i Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Y sitt vedtak 1. november 2019, sak FTR-2019/002794, stadfestes.
 2. B og A skal ha rett til 12 – tolv – samvær per år med 3 – tre – timers varighet per samvær med C. Det gis ikke anledning til å føre tilsyn under samværene.»

- (6) Foreldrene anket dommen til lagmannsretten.
- (7) Frostating lagmannsrett avsa 13. november 2020 beslutning med slik slutning:
«Det gis samtykke til at anken fremmes for så vidt gjelder samvær. For øvrig gis det ikke samtykke til at anken fremmes.»
- (8) Ankeforhandling til behandling av samværsspørsmålet er berammet til 25. februar 2021.
- (9) *A og B* har anket beslutningen til Høyesterett. Det opplyses om at det nye fosterhjemmet sa opp kort tid etter lagmannsrettens beslutning, og at gutten har flyttet i beredskapshjem hos sin morfar. Dette er en ny opplysning som tilsier at omsorgsovertakelsen bør behandles i lagmannsretten.
- (10) *X kommune* anfører at anken bør forkastes, da tingretten har tatt i betraktning risikoen for at fosterhjemmet ikke ville lykkes.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalgs* kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling. Dette omfatter blant annet om de lovbestemte vilkårene for ankebehandling i lagmannsretten, er oppfylt. Ved denne prøvingen har utvalget full kompetanse.
- (12) Utvalget prøver også om lagmannsrettens beslutning er forsvarlig og om den er begrunnet så langt hensynet til forsvarlig saksbehandling tilsier det, jf. blant annet HR-2017-776-A avsnitt 27 og 57. Som ledd i prøvingen av lagmannsrettens beslutning må ankeutvalget vurdere om tingrettens saksbehandling, herunder dens beslutningsgrunnlag og begrunnelse, medfører at det kan foreligge en krenkelse av retten til familieliv etter Grunnloven § 102 eller Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 8 dersom tingrettens dom blir stående som endelig avgjørelse i saken, jf. HR-2020-661-S avsnitt 61.
- (13) Spørsmålet er om det er nye opplysninger i saken som gjør at vilkåret for å samtykke til å fremme anken i tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav b er oppfylt. I tilfelle må lagmannsrettens beslutning om å nekte samtykke til å fremme anken over omsorgsovertakelsen oppheves. Den skjønsmessige vurderingen av om ankesamtykke eventuelt skal gis, hører under lagmannsretten.
- (14) Ankeutvalget la i kjennelsen i HR-2018-1252-U til grunn at oppsigelse fra fosterhjemmet, også etter at lagmannsretten hadde truffet sin beslutning om ikke å fremme anken, var en ny opplysning som kunne gi grunn til å behandle saken på ny, jf. avsnitt 14:
«Det er nå opplyst at D ikke ønsker å være fosterhjem. Dette er utvilsomt nye opplysninger i saken. Disse var ikke kjent for lagmannsretten da beslutningen om ikke å gi samtykke til å fremme anken ble avsagt. Opplysningene innebærer imidlertid at vilkårene i tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav b nå er oppfylt. Lagmannsrettens beslutning må i et slikt tilfelle oppheves, jf. Rt- 2006-1176 avsnitt 24.»
- (15) Spørsmålet er om dette stiller seg annerledes i vår sak. Under sin vurdering av omsorgsovertakelsen uttrykte tingretten blant annet følgende:

«Retten er etter en samlet vurdering av de ovennevnte forhold av den oppfatning at omsorgsovertakelse er til C sitt beste, jf. Grunnloven § 104 annet ledd, barnevernloven § 4-1, og barnekonvensjonen artikkel 3. Ved denne vurderingen tar retten som utgangspunkt at det beste for barn er å bo sammen med foreldrene. Normalt er barnets og foreldrenes interesser sammenfallende. Men når situasjonen er som her, at foreldrene ikke er i stand til å gi barnet forsvarlig omsorg, må barnets interesser veie tyngst, jf. HR-2020-662-S avsnitt 111 med henvisning til EMDs praksis.

Retten legger til grunn at C uansett vil måtte flytte fra nåværende fosterhjem hos sin onkel og tante. Alternativet til å flytte hjem til foreldre er dermed et nytt fosterhjem. Barneverntjenesten har opplyst at aktuell plassering er i fosterhjem hos E på Z i Æ kommune. I fosterhjemmet er det flere barn. Det dreier seg om en gård med ulike dyr. C har vært på besøk i det nye fosterhjemmet. Begge alternativer vil innebære skolebytte for C, men ved flytting tilbake til foreldrene vil han igjen begynne på Ø skole som han er kjent med fra tidligere. Videre vil det ved etablering av ny omsorgsbasis i et nytt fosterhjem være en viss risiko for at plasseringen ikke vil lykkes.

Avgjørende for rettens vurdering er likevel at ved oppvekst hos foreldrene vil det være stor risiko for alvorlig omsorgssvikt som vil skade Cs utvikling. Det vil derfor være det beste for C at omsorgsovertakelsen opprettholdes. Retten viser også til den positive utviklingen C har hatt i nåværende fosterhjem med sensitive, trygge og forutsigbare omsorgspersoner. I den samlede vurdering legger retten videre vekt på at det nye fosterhjemmet er i foreldrenes nabokommune. Dette vil gjøre det enklere å gjennomføre samvær og legger til rette for at foreldrene til en viss grad kan ta del i livet til C.»

- (16) Som det fremgår, tok tingretten i betraktning risikoen for at plassering i det nye fosterhjemmet ikke ville lykkes. Det forhold at fosterhjemmet faktisk har sagt opp, er likevel en ny opplysning, og slik denne saken ligger an, mener utvalget dette er en opplysning som gir grunn til å behandle omsorgsovertakelsen på ny, jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav b. Ved vurderingen av hva som er til barnets beste, må det antas å være av interesse hvorfor plasseringen i fosterhjemmet ikke lyktes. Det vises også til at tingretten – samtidig som den tok i betraktning at plasseringen kunne vise seg å ikke lykkes – la vekt på nærheten mellom hjemmet og det nye fosterhjemmet. Selv om lovens vilkår for å fremme omsorgsspørsmålet til ankebehandling er tilstede, er det lagmannsretten som må foreta den skjønsmessige vurderingen av om slikt samtykke skal gis.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves for så vidt gjelder nektelsen av å gi samtykke til ny behandling av omsorgsovertakelsen.

Ragnhild Noer
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)